

۱۱ اثر در همایش ملی تئاتر خیابانی راهیان نور

ششمین همایش ملی تئاتر خیابانی راهیان نور در گستره کشور با هدف رونق‌بخشی به جریان عظیم راهیان‌نور و بهره‌گیری از توانایی هنرمندان برتر کشور در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت برای مخاطبان، به‌عنوان تنها رویداد ملی و هنری در راهیان‌نور با حضور ۵۷ اثر کار خود را در یادمان شهدای فتح‌المبین آغاز کرد.

گفتنی است از میان این آثار، ۱۱ اثر «سیاه‌بازی» به کارگردانی

گفت‌وگو با سمن قناد، کارگردان و بازیگر نمایش شکافتن کام ماهی

هیچ چیز سر جای خودش نیست!

سمن قناد (د ختر مجید قناد، مجری خاطره‌ساز برنامه‌های کودک) در سومین نمایشی که کارگردانی کرده، سعی داشته اثبات کند که به اندازه بازیگری در کارگردانی نیز تلاش‌های خلاقه‌ای را به صحنه خواهد آورد. «شکافتن کام ماهی» به نویسندگی بابک پرهام، کارگردانی سمن قناد، تهیه‌کنندگی مجید قناد و با بازی سمن قناد و حسین جاهد تا ۲۵ اسفند، در کارگاه نمایش مجموعه تئاتر شهر روی صحنه می‌رود. این نمایش روایتی از چالش‌های یک زوج است که زندگی مشترک‌شان را در حال فروپاشی می‌بینند و تلاش می‌کنند تا آن از بحران عبور کنند. به بهانه اجرای این نمایش که تلاش دارد زندگی و خانواده را به عنوان یک اصل برای تداوم اخلاق در جامعه ایرانی مدنظر قرار دهد، با این کارگردان جوان گفت‌وگویی داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

رشاآشفته گروه فرهنگ هنر

۱ شما در یک خانواده هنرمند بزرگ شده‌اید. چقدر خانواده بسترساز کار هنری‌تان بوده است؟

قطعا بی‌تاثیر نبوده و به عبارتی بهتر باید بگویم تاثیر بسیار زیادی داشته است، چون از وقتی که یادم می‌آید با یک‌فضای کاملا هنری بزرگ شدم و زمان بسیار زیادی صرف گفت‌وگوهایی هنری می‌شد. من از کودکی کاملا با تئاتر و هنر همراه شدم، چنین فضایی قطعا در شکل‌گیری و روند کارهای هنری من تاثیرگذار است.

۲ جناب مجید قناد بیشتر به عنوان بازیگر و مجری تلویزیون شناخته می‌شود و شما در تئاترتلاش‌ها و هنرتران را آشکار می‌کنید. چرا تئاتر؟

تئاتر به دلیل تفاوت بسیار زیادی که با تلویزیون و سینما دارد، برای من جذاب است؛ شکل‌گیری شخصیت، خلق لحظه‌ها و زمانی که برای یک نقش در تئاتر می‌گذارید، کاملا با تصویر متفاوت است. این پروسه خلق کردن و جان دادن به نقش و ساخته شدن آن، برای من لذت‌بخش است. در تئاتر به دلیل وجود تماشاگر، جادویی به وجود می‌آید که از نظر من، در دو مدیوم دیگر نیست. بنابراین تلاشی که در تئاتر انجام می‌دهم، برایم هر لحظه‌اش عشق است.

۳ مجید قناد، تهیه‌کننده کارهای‌تان در تئاتر است. شرایط ایشان برای این تولیدات چیست؟

ایشان هر سه کاری که من کارگردانی کردم رانتهیه کردند که با فاصله چهار ساله انجام شده است. از یک جهت ایشان به عنوان هنرمندی که سال‌ها در کار هنر بوده، بی‌شک دغدغه و حرف پشت اثر برای‌شان اهمیت دارد. از جهتی دیگر به عنوان پدر، د خترش که تازه در فضای هنر قدم برداشته را حمایت می‌کند که خب من خدا را از این بابت شاکرم. بنابراین سعی کردم در تولید یک اثر، خیلی سختگیرانه و با دقت قدم بردارم.

۴ کار قبلی‌تان کم‌دی بود و الان تقریباً یک تراژدی کم‌دی را دارید اجرا می‌کنید. گونه‌ها چقدر برای‌تان اهمیت دارد؟

من از دوران دانشجویی تا همین الان سعی کردم هر ژانری را، هم به عنوان بازیگر و هم به عنوان کارگردان تجربه کنم اما در کارگردانی تا الان سه کار برای اجرا به روی صحنه بردم؛ هر سه اثر با تم خانواده و هر سه، تراژدی کم‌دی بودند اما درونمایه طنز در قبلی‌ها بیشتر و درونمایه تراژدی در این اثر بیشتر از قبلی‌هاست. همه گونه‌ها برایم جدی و قابل اهمیت است اما

مرمتی زحمتکش از استان گیلان، «جای خالی تو» به کارگردانی حسام شریعتمداری از لرستان، «آرامگاه» به کارگردانی علی‌اصغر اسلامی و «شریت شهادت» به کارگردانی ابوالفضل کریم‌زاده نائینی از یزد، «مادر» به کارگردانی فاطمه پارسافر از تهران، «رهاشدگان» به کارگردانی آیدا شهابی‌باهر از همدان، «مگمگشته» به کارگردانی احمد خدادادی و «مربع چهاردرچهار» به کارگردانی محمدرضا

منصورى، «هفت سین دلتنگی» به کارگردانی داوود علیزادی و «زیرخاکي» به کارگردانی احمد طاهریان‌پور از خوزستان و «حکایت راسخ» به کارگردانی علی مونس‌خواه از آذربایجان شرقی قرار است در یادمان‌های دهلاویه، گلزار شهدای هویزه، یادمان فتح‌المبین، یادمان نهرخین، یادمان شلمچه و موزه جنگ خرمشهر اجرا شوند.

۱ مدل بازی در نمایش‌های زیادی حضور پرزنت داشته، مثل اتاق ورونیکا، صددرصد و... چقدر از این نوع نمایش‌ها تاثیر گرفته‌اید؟

معمولا کارهای دو پرسوناژ ممکن است یادآور کارهای دیگر باشد یا شبیه به نظر برسد یا این متن به دلیل جنس دیالوگ‌گویی شبیه باشد اما همیشه در تلاش بودم که کاملا با ایده‌های جدید و خلاق قدم بردارم و شبیه به کار دیگری جلو نروم.

۲ طراحی لباس چگونه اتفاق افتاد؟

باتوجه به شناخت و تحلیلی که از اثر داشتیم، جلو رفت و شکل گرفت به دلیل فضای کار و شکل تمرین تمایل نداشتم که کسی جدا طراحی کند و چون داستان در خیال و واقعیت جلو می‌رود، همچنین به دلیل فضای نوری که در ذهنم داشت،

برایم اول رنگ لباس و طرحش که هر دو (راه‌راه و چهارخانه هستند) مهم بود. همان‌طور که در آخر شکل گرفت و هر دو، هم رنگ دارند، هم ندارند و خشن هستند.

۳ نور در آمد و شد مدام صحنه‌ها، نقش بازی می‌کند و چقدر طراحی و اجرایش دشوار است؟

من یک طرح و فضای اولیه برای کار به دلیل ایده اجرایی داشتم. خوشبختانه آقای رضا خضرائی کنار ما در اثر قرار گرفت و با طراحی هوشمند و زیبایش کاملا فضا برای ما ملموس شد که به تماشایی شدن اثر کمک کرد.

۴ موسیقی کارتان چطور رقم خورده است؟

آقای اندیال نوری مقدم از همان جلسات اول تمرین به ما اضافه شد؛ چراکه عنصر بسیار مهمی در کار ما بود و تمام موسیقی‌ها جای مشخص دارد که کاملا به ریتم دیالوگ ربط داشت و هماهنگی دو بازیگر با موسیقی بسیار مهم بود.

ما دربراه تمام صحنه‌ها، دلایل وجود موسیقی، ضرورت آن و فضاهای حسی صحبت کردیم و به نتیجه رسیدیم. تک‌تک موسیقی‌ها در روند تمرین توسط ایشان ساخته شد و به این شکل نهایی رسید.

برگزاری سومین جشنواره تئاتر درسی ایران

سومین جشنواره ملی تئاتر درسی ایران از امروز شانزدهم اسفند با برگزاری کارناوال شادی ۳۰۰۰ نفری به میزبانی شهرستان میناب برگزار می‌شود.

۲۵ گروه از استان‌های خراسان جنوبی، بوشهر، خراسان‌رضوی، سمنان، سیستان‌وبلوچستان، شهرستان‌های استان تهران، فارس، مازندران، البرز، یزد، شهر تهران، گیلان، لرستان، کرمان، قم، زنجان و هرمزگان در روزهای ۱۶، ۱۷ و ۱۸ اسفند در سالن شهید بهشتی میناب به اجرای نمایش خواهند پرداخت.

بیش از ۱۳ هزار اثر از سراسر کشور به دبیرخانه سومین جشنواره ملی تئاتر درسی ارسال شد که نسبت به سال گذشته افزایش دوبرابری داشته است.

«تهران، پاریس، تهران» پر فروش ترین نمایش سال

نمایش «تهران، پاریس، تهران» با فروش بیش از هفت میلیارد تومان پر فروش‌ترین تئاتر ایران در سال ۱۴۰۲ شد. این نمایش به کارگردانی سعید دشتی و تهیه‌کنندگی سیدسام بهشتی از آبان تا اسفند سال جاری در تماشاخانه ملک روی صحنه رفته است. در این نمایش سینا ساعی،

آیدا ماهیانی و فرزین محدث ایفا نقش کرده‌اند. در خلاصه داستان این نمایش آمده است: سارا دختری جوان، پس از مرگ پدرش برای انتقام از عوامل قتل او، نقشه‌اش را شروع کرده و به پاریس رفته و پس از بازگشت به ایران وارد قصه‌ای پیچیده می‌شود. تهران، پاریس، تهران با فروش ۷،۰۲۶،۸۳۱،۵۰۰ تومان در یک بازه زمانی و بدون باتولید پر فروش‌ترین نمایش سال ۱۴۰۲ در ایران شد.

سعید دشتی پیش از این کارگردانی نمایش‌های دریل، مبارزایی ولیگ قهرمانان رادر کارنامه خود دارد. دیگر عوامل تهران، پاریس، تهران عبارتند از طراح نور؛ علی کوزه‌گر، طراح لباس؛ کوشنا شاهرخی، مدیر پروژه؛ مهبد عبقری، دستیار کارگردان؛ نیلوفر بهشتی، مدیر صحنه؛ شایان شاه‌رضایی، ساخت دکور؛ مسعود رنجبر شیرازی و امور اجرایی؛ سید حسام سلیمانی.

انتشار نمایشنامه‌هایی از یوسف مداحیان

مجموعه نمایش‌های «تَلّ عاشقون» و «سنگ و آینه» به قلم یوسف مداحیان، نمایشنامه‌نویس خوزستانی، به بازار کتاب آمد. این دو مجموعه نمایشنامه که دارای ۱۲ نمایشنامه با موضوعات اجتماعی است و نویسنده در سال‌های متمادی آنها را به رشته

تحریر درآورده هر کدام با قیمت ۱۵۰ هزار تومان چاپ و منتشر شده‌اند. به همین سادگی، پهلوان مبارک، تا بی‌نهایت، دو حفره سیاه و واگشت نمایشنامه‌های مجموعه تَلّ عاشقون را تشکیل می‌دهند و در مجموعه سنگ و آینه نمایشنامه‌های توبه، روز رقص شیطان، ماسک، مسافران و هم‌نفس با گرگ گنجانده شده‌اند. پیشتر از یوسف مداحیان مجموعه داستان «عشق سال‌های کرونا»، روایت‌کننده پنج داستان به نام‌های ندای دل، ساز ناگوک، آن شب پرستاره، روزگار سپری‌شده من و عشق سال‌های کرونا منتشر شده است. همچنین از این نویسنده تاکنون کتاب‌های بی‌قراری‌های دل، پیکاپ نجف، پنج کافه درون شهری رامهرمز و سروان انتشار یافته است. از دیگر فعالیت‌های مداحیان می‌توان به عضویت در هیأت انتخاب دوازدهمین جشنواره نمایش‌های کوتاه استان خوزستان اشاره کرد.

تئاتر Theater

چهارشنبه ۱۶ اسفند ۱۴۰۲ ■ شماره ۶۷۲۲

یادداشت

علی‌رحیمی | گروه فرهنگ هنر

جشنواره تئاتر شبستان به دنبال تربیت هنرمند

مسجد، تئاتر، آگاهی

مسجد از دیرباز به‌عنوان مهم‌ترین پایگاه انواع کارکردهای مهم سیاسی-اجتماعی، کانون آموزش و علم‌آموزی، محفل هدایت و حل اختلافات مردمی و خانوادگی و قبیله‌ای، محل رشد آگاهی‌های سیاسی در جامعه، محفل جهاد و نهضت و مرکز تعاون اجتماعی شناخته می‌شده است. همین تنوع و کثرت فعالیت‌ها و عملکردهای اجتماعی است که آن را به کانونی برای انسان‌پروری و انسان‌سازی تبدیل کرده است.

هنر نیز باهمین کارکردها با جامعه عجین شده است؛ مهم‌ترین ابتکار بشر در مسیر فرهنگ‌سازی و آموزش غیرمستقیم که تاثیر عمیقی بر ذهن تمامی افراد جامعه دارد.

با پیروزی انقلاب اسلامی دغدغه تلفیق مسجد به‌عنوان مهم‌ترین پایگاه اجتماعی و سیاسی با هنر به عنوان مهم‌ترین ابزار فرهنگ‌سازی به‌صورت جدی در دستور کار قرار گرفت و اتفاقات خوبی هم در دهه اول انقلاب در این خصوص رخ داد اما به‌مرور با کاهش ارتباط بین مردم با مساجد که به دلایل مختلف از جمله کثرت‌گرایی در راه‌اندازی کانون‌های آموزشی، مراکز خیریه، محافل ادبی، مذهبی، قرآنی و... رخ داد، ارتباط بین هنر و مسجد نیز به‌مرور کمرنگ شد.

در دهه‌های اخیر تلاش برای ایجاد یک تعامل ناآنومند و قاعد‌مند به همت هنرمندان مکتبی آغاز شده و برگزاری جشنواره مردمی تئاتر پچه‌های مسجد، تشکیل گروه‌های سرود حرفه‌ای، مسابقات طراحی، نقاشی و... از جمله برنامه‌هایی است که در این خصوص انجام شد. هرچند این اقدامات مقطعی و در حد یک مسکن باقی ماندند.

برگزاری نخستین جشنواره تئاتر شبستان را می‌توان یکی از مهم‌ترین اقدامات در راستای احیای نقش واقعی فرهنگی و تبلیغی مساجد دانست که امسال با شعار «مسجد، تئاتر، آگاهی» در سطح مساجد تهران برگزار شد.

این جشنواره که با هدف شبکه‌سازی و توسعه آثار نمایشی در مساجد و با تمرکز بر موضوعاتی چون «توجه جدی به میراث گرانتقدر دینی و ملی کشور»، «تولید آثار نمایشی مبتنی بر ویژگی‌های دینی، فرهنگی، اقلیمی و بومی»، «تلاش برای شناساندن چهره واقعی فرهنگ ایران اسلامی به سایر فرهنگ‌ها»، «انعکاس ارزش‌های متعالی تاریخ انقلاب اسلامی و دفاع مقدس» و موضوع مسجد و نسبت آن با «عدالت و فسادستیزی»، «هویت ایرانی و اسلامی»، «اقتصاد و کارآفرینی»، «مسئولیت‌پذیری اجتماعی»، «خانواده محوری و سبک زندگی (امید و نشاط اجتماعی)»، «اخلاق و معنویت» و «ایثار، شهادت و مقاومت، برگزار شد، بر پنج حوزه محوری «قصص قرآن»، «احادیث، روایات و آموزه‌های اخلاقی»، «نماز، جوان و جامعه»، «دین، تکنولوژی و دنیای امروز» و «ایثار و مقاومت» متمرکز شد.

از نکات قابل تامل در این جشنواره، استقبال گروه‌های کانونی مساجد کشور در آن بود. ۵۳۶ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که بعد از بررسی هیات بازرینی در نهایت ۳۲ اثر در چهار قالب بزرگسال، کودک و نوجوان، مربیان و مهر (ویژه بانوان) انتخاب و به مرحله نهایی راه یافتند.

جشنواره تئاتر شبستان را بی‌شک باید شروعی دوباره برای در کنار هم قرار گرفتن هنر و مسجد بدانیم. در این مسیر انتخاب تئاتر به‌عنوان مؤثرترین ابزار برای انتقال مفاهیم والای انسانی و الهی به مخاطب که علاوه بر حواس ظاهری انسان، عقل او را به اندیشه و تفکر دعوت می‌کند، به‌عنوان طلیعه این ارتباط، انتخاب درست و معقولی به حساب می‌آید.

بی‌شک این ابتکار ستاد کانون‌های فرهنگی هنری مساجد کشور اگر در مسیر درستش ادامه یابد، چشم‌انداز دقیقی برای خود ترسیم کند و به‌طور مداوم با نگاه نقادانه و کارشناسانه اهل فن به دنبال رصد نقاط ضعف و قوت باشد، می‌تواند در آینده‌ای نه‌چندان دور منشأ تربیت هنرمندانی باشد که به گفته شهید آوینی «رازدار خزان غیب است و زبان او، زبان تمثیل و تمثل است». هنرمندی که «باید رمز و راز ظهور حقایق متعالی و کیفیت حضور و ظهور امر قدسی را در جهان بشناسد و با بصیرت قلبی، راز تمثل حقایق ملکوتی را بیابد».

قاب

